

בעזהש"ת

קונטרס

דברות קודש

דברי אלקים חיים, שיחות קודש והליכות חיים
ממשנתו הטהורה של
כ"ק מרן אדמו"ר זצלה"ה

פרשת ויגש

גליון תקסב - שנת תשפ"ז

"וכמו"כ אבקש מכל אלו הלומדים דברי תורה שלי שיוברו אותי לטובה
ויכוזו בשעת הלימוד לעילוי נשמותי בחסד ורחמים" (סו"ת הצואה הקדושה)

התודה והברכה לידידינו הנכבדים התורמים בעין יפה למען הוצאת הגליון

הנה"ח החפץ בעילום שמו הי"ו
לזכר נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זצללה"ה
בעל הישועות משה' זי"ע

הרה"ג חיים בעק שליט"א
 לע"נ הוריו
 הרה"ח יעקב נטע ב"ר אשר אנשיל ז"ל
 נלב"ע כ"ה אד"ב תשע"ז
 מרת חנה לאה בהרה"צ ר' ישראל אריה ע"ה
 אדמו"ר מפרמישלאן לונדון
 נלב"ע כ"ב טבת תשע"ד

הנה"ח ישראל ד. ג. שיטון הי"ו
קרית ויוניץ
להצלחה בכל הענינים

לע"נ
 הרה"ח לוי ב"ר משה ז"ל
 נלב"ע כ"א מנחם אב תשס"ה
 זוגתו מרת פערל ב"ר שלמה ע"ה
 נלב"ע ב' ניסן תשס"ז

לע"נ
 הרה"ח אברהם ב"ר ישראל שמעון ז"ל
 נלב"ע י"ג תמוז תש"מ
 זוגתו מרת גאלדא ב"ר מתתיהו ע"ה
 נלב"ע י"ט תשרי תשנ"ט

הרה"ח יוסף חיים שיינברגר הי"ו לע"נ זקנו הרה"ח מנחם מאניש ז"ל ב"ר פינחס צבי ז"ל	התודה והברכה להנהלת איגוד מוסדות ויוניץ בארה"ק על הסיוע לאיתור והקצאת משאבים	הר"ר יוסף מכלוביץ הי"ו לע"נ אביו הרה"ח יחיאל מיכל ז"ל ב"ר יהושע זאב ז"ל
הרה"ח עזריאל זאב כהנא הי"ו הרה"ח יוסף דסקל הי"ו הר"ר שמואל כהנא הי"ו לרגל שמחת נישואי הנכדה - הבת	הר"ר ישעי יוסף שטרן הי"ו לרגל שמחת נישואי הבן הבה"ח החתן שלמה הי"ו למז"ט ובשעטומ"צ	הרה"ח ישראל פינחס דכנר הי"ו לרגל שמחת אירוסי הבת למז"ט ובשעטומ"צ
הרה"ח נחמן פוגל הי"ו הר"ר אברהם וועג הי"ו לרגל שמחת נישואי הנכד - הבן הבה"ח החתן צבי מאיר הי"ו עב"ג בת הר"ר נפתלי הרשקוביץ הי"ו	הרה"ח אליעזר זוסיא טובק הי"ו לרגל שמחת נישואי הבת למז"ט ובשעטומ"צ	הרה"ג יצחק וידר שליט"א הרב שמעון צבי נייחוז הי"ו הרה"ח גדלי טוסיג הי"ו הר"ר שמעון טוסיג הי"ו לרגל שמחת נישואי הנכד - הבן
הרה"ח מיכאל שמעונוביץ הי"ו הר"ר מנחם מענדיל שמעונוביץ הי"ו לרגל שמחת הבר מצוה לנכדו - בנו	הרה"ח בנימין אנגל הי"ו לרגל שמחת נישואי הנכדה למז"ט ובשעטומ"צ	הרה"ח מנשה הס הי"ו לרגל שמחת נישואי הנכדה למז"ט ובשעטומ"צ
	הר"ר משה הלוי שטרן הי"ו לרגל שמחת הבר מצוה לבנו הבה"ח חיים הי"ו	

יוד"ל ע"י מכון 'אור פני משה' ויוניץ

רח' צמח צדיק 12 ק. ויוניץ | ת.ד. 4009 כ"ב | טל: 03-6749736 | פקס: 1533-6749736
 לדרישת הספדים שבהוצאת המכון, ניתן לפנות למשרדנו, או לנציגינו בריכוזי אנ"ש

כל הזכויות שמורות

לתרומות: 03-7630585 שלוחה 2520 או בעמדות נדרים פלוס ע"ש 'אור פני משה'

נרפס באישור ועדת הרצאה לאור' שע"י בד"ץ דקהלתנו הק'

דברי אלקים חיים

ליל שב"ק ויגש תש"ן

יחונן אותו דעת להצין מה חדל, וכמאמר זקיה"ק האהבת שלום זי"ע עה"פ (שמות ית, טו) כי יהיה להם דבר צא אלי, אמר משה רבינו ע"ה לחותנו כי יהיו צעיניהם לדבר חשיבות, ויש להוסיף בדרך רמז אשר להם דבר' ס"ת ר"ם, מקוננת אללם מדה מגונה זו של רוממות וגאות, מחשיצין את עצמם לדבר מה - אומר משה - צא אלי, יצא נח אללי, והודעתי - לו - את חקי האלקים ואת תורתיו, ויצין מיד שעדיין נפשו חסרה שלימות רבה, ושוב לא יתגאה, כי צמה נחשב הוא, ע"ש.

וז"ש ונאמר אל' אדני' ס"ת מס' ר"ם מכוון למספר עמל"ק, ונאמר"ר עה"כ גימ' רח"ך, נרחץ ונזכך מקליפות עמלק, פגם אשר קרך וטומאת הגאות, למען נוכל להתקשר ולהתדבק אל אדני' - שם קודש - הקדוש צרוך הוא, יש לנו רומז לקדושת היסוד לאלקים יתברך, צחי' לדיק הנוחל ש"י עולמות אהוון י"ש, לנ"ו גימ' אלקי"ם, א"צ זק"ן עה"א גימ' מקו"ה אה"ד עה"ב, טבילה במקוה סגולה לטהר את היסוד לפני האחד יחיד ומיוחד כידוע, וזכינו לכל זה בכח וילד זקנים קטן, אור המאיר ומופיע בנרות חנוכה והתקשרות לרצי מורה דרך,

ונאמר אל אדני יש לנו אב זקן וילד זקנים קטן ואחיו מת ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו (מד, ט). הזמן הוא אחר ימי החנוכה, ימים שבהם מקבלין וממשיכין בני ישראל עליהם אור התורה המתגלה בנרות חנוכה, לצטל החשך של קליפת עמלק אשר קרך, פגם היסוד, המפריע ומונע הדציקות באהבה להשי"ת, יכול האדם לחפון צדציקות וקרצת אלקים, אבל אם לא יעשה פעולה לטובה, להתייגע ולהתגבר על כח התאוה שבלבו, להסתפק ולמשוך ידו מכל תאוה של רשות, לזכך את הלצ למען יתקדש המעור, מן הנמנע לאהבה את ה' ולדבקה בו, דוד המלך ע"ה בקש לצ טהור צרא לי אלקים (תהלים נא, יב), הר"ת ל'צ ט'הור גימ' אהב"ה הוי"ה, רק אז הוא מוכשר לחוש אהבה וחבה אליך ה'. לקדושת היסוד נדרש ענוה, כי גאוה מסטרא דעמלק פגם אשר קרך, עמל"ק גימ' ר"ם, מציא בלב האדם רוממות וגבהות, ובאמת צמה יוכל להתגאות קרוץ מחומר נצזה וחדל אישים, מה גם כשמתצונן ומכיר את מצבו הרוחני, מה מאד רחוק הוא מדרך האמת כל יגיס דעתו, רק ישפיל רוחו ויזכה לקדושת היסוד. ולשם זה נחוץ גם להתקשר ללדיק אמת אשר

דברות קודש

ר"ל, וממילא יהיו זרעם זרע צרך ה', מלאים יראת ה' יחד עם העשירות שנשפע לו, עיי"ש.

וזהו וילד זקנים קטן, זקני"ם עה"א גימ' רצ"י כנ"ל, ההתקשרות לרצי נחוצה ומועילה מאד למען הילד, שישארו הבנים תמימים, חיים בדציקות ואהבה להשי"ת ולהתרחק מן השקר כרמזו צתיבות ואחיו מת כנ"ל, כי הצדיק מתריע בו אשר ויותר הוא לצדו, אף אם זכה למותרות, שפע רב צהרחה, אל ישקע ח"ו בהם ויתרחק ח"ו מהקצ"ה, אדרבה יסתפק צמועט, ומדת "ויותר", לרדוף אחר מותרות ולא להסתפק, תהא הוא לצדו, רק למען התורה והשי"ת לצד, ויות"ר עה"א גימ' תור"ה אהב"ה עהתוה"כ, הו"א עה"כ גימ' אח"ד, לצד"ו עה"א גימ' מ"ה עה"כ, להגביר אהבתו אל התורה צשקידה, לא יסתפק ולא ישצע מרוב אהבתו אל התורה, וכן ימשמש צחשבון נפשו תמיד בכל עת מה הנני עושה למען כבוד האחד יחיד ומיוחד, יוסיף ויחזור ויוסיף צעבודתו תדיר, לאמ"ו ואצ"ו אהב"ו גימ' ח"י חס"ד ה', אם חננו ה' וחיינו מושפעים צחסדו יתצרך צהרחה ע"י התקשרותו אל הצדיק, לא יצעט ח"ו צעשרו, אדרבה יוסיף עבודה צחינוך הבנים, לאמ"ו ואצ"ו גימ' צני"ם, אהב"ו גימ' אהב"ה א', ואצ"ו אהבו ר"ל אהבתו העלומה - אהבת אב - לבנים תעורר צו לחקור ולדרוש להתעניין כיצד יוכל להשפיע עליהן שיאהבו את השי"ת.

זקני"ם גימ' או"ר, ועה"א גימ' רצ"י, נלכה צאור ה' הגנוז צתורה ונסע לצדיק אמת למען נדע כי קטן ודל חננו צמזות ומעש"ט, והענוה תהא שמירה לקדושת המעור, ואז נהיה ראויים צאפק מה להתאחד צאהבה לצורא עולם, וזהו ואחיו מ"ת עה"כ גימ' ח"י אהב"ה אמ"ת, ואחיו גימ' ח"י אח"ד, הנרות חנוכה והמורה דרך מציאים את האדם שלא לשקר צנפשו רק להכיר האמת על נכון, חסרונותיו ומגרעותיו צתורה, תפלה, צמדות טובות, צטהרה וקדושה, ועי"ז יודרו לתקן את נפשו להיות דבוק צה' אחד.

ואיתא צספה"ק אמרי נועם לזקיה"ק זי"ע (סו"פ צמדצר) עה"פ (צמדצר ד, יח) אל תכריתו את שצט משפחות הקהתי, ההצדל צין עשירי עם אשר העשירות צאה להם מצד ענמס ולא ע"י הצדיק, לצין העשירים אשר עשרם צא להם צכח דצקותם צלדיקים, אלה שזכו צשפע רב לא ע"י צדיק, העשירות עלולה להציא צצניהם ילאו חוץ לשיטה, לסור מדרכי הישר והתורה, כי האב כשמרגיש אשר וישמן ישורון צבר לא מוצא חן צעיניו דרך היראים ר"ל, ומתחיל לשנות דרכו הקודם, פורץ גדרי הצניעות, מקלקל צחינוך צניו, ונמצא העושר שמור לו לרעתו (ע"פ קהלת ה, יב) ר"ל, משא"כ אלו הדצקים צלדיקים, נמשך להם העשירות שיהא להם לטובה גם לזרעם, כי הצדיק מזהירם על עבודת ה', ועל משאם ומתנם שיהא צאמונה, ולא יצעטו ח"ו צעשרם להיות נכרת מהקדושה

טוב יום בחצריך

ימי זוהר במחיצת הקודש

טבת תשנ"ה

שב"ק פר' ויגש - ז בטבת

בליל שב"ק בסיום התפילה הורה רבינו להרה"ח ר' בערל שכטר להכריז שהוא אומר 'א גוט שבת' לכל הקהל יחד. ולא עברו בסך כמידי שבת.

בעת עריכת השולח"ט פתח רבינו בניגון 'שבענו מטובך' לפני נטילת ידים, בהמשך פתח רבינו בניגון 'רחם בחסדך'. לפני אמירת דברי אלקים חיים ביקש רבינו מהמשוררים לזמר 'גם אני אודך'.

ואמר רבינו דברות קודש עה"פ (מד, יט) 'אדני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח', ופתח בביאור הכ' ואמר: אפשר לומר אשר אדני - הוא שמו של הקב"ה - שאל את עבדיו, דורש ומבקש מאת עם בני ישראל עבדיו, ומה ה' אלקיך שואל מעמך, ליראה ולאהבה אותך, אהבת חסד והצנע לכת עם אלקיך, וז"א 'שאל את עבדיו', 'שאל' עה"כ גימ' הר"ת ש'מע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, קבלת עול מלכות שמים שמקבל העבד עול האדון אדון עולם אשר מלך, והרינו מקבלים

עלינו עול מלכות שמים באהבה, ועל המח להיות מלא שמחה והלב באהבה עזה כרשפי אש להבורא עולם על שזכה לקבל על עצמו עול מלכותו וללמוד תורתו הקדושה.

רבינו המשיך בביאור הפסוק ואחר אמר: הנה עיקר גדול להרגיש ולחוש אלקותו ית"ש תלוי בקדושת הרשות, לקדש כל עניני החומר לקיימם לשם שמים, כי השקוע בתאוות עוה"ז התאוות מפריעות ומעכבות ומבדילות בינו לבין אלקיו, וכידוע מאמר זקיה"ק מרוז'ין זי"ע עה"פ (ויקרא א, יא) 'ושחט אתו וגו' לפני ה', שמרמז שצריך לזבוח את היצר באלין תלתא, 'ירך' היינו קדושת היסוד, 'המזבח' היינו תאוות אכילה, שהיא על שלחן הדומה למזבח (סו"מ חגיגה), 'צפונה' היינו תאוות הממון, ע"ד (איוב לז, כב) 'מצפון זהב יאתה', אז ורק אז יזכה לעמוד לפני ה' (הובא בספה"ק "צמח צדיק" ויקרא עה"פ).

ואמר רבינו עוד בהמשך: לימוד התורה בהתמדה ובחשק מבטל כל תאוה וחשק לעניני עוה"ז, וכאשר פירשתי הפסוק

אחר שירת הזמר 'קה רבון' פתח רבינו בניגון 'ואני בעודי אהללה בוראי', ובניגון 'השבת נועם הנשמות'.

ביום השבת בעת עריכת ה'מיטאג טיש' אמרו לרבינו אודות אחד הבחורים שבשבת זו הוא 'שבת קאפליטש' שלו, תמה רבינו והתעניין מה זאת שבת קאפליטש, וכאשר הסבירו שעומד לפני נישואיו תמה רבינו על נוהג זה.

בעידן רעוא דרעוין נשא רבינו דברי אלקים חיים עה"פ (מד, כד) 'ויהי כי עלינו אל עבדך אבי ונגד לו את דברי אדני', ופתח לאמר: **אהבת השי"ת מהפכת מזדונות לזכיות** (יומא פו:) **מהפכת תוקף הדינים לחסדים ורחמים, וצריך אדם ללמוד מה מאד לאהוב את ה' ולהימשך אליו בכל לבו ממדת אהבתו לעניני עולם הזה, יצייר לעצמו מדת מסירותו למען המצאת פרנסתו אשר מחו ולבו עתו וזמנו נתונים נתונים המה לטכס עצות ותחבולות כיצד להשיגה, איך לשכלל עסקיו להרויח עוד ועוד, אם כי הכל חולף ועובר כלה ונפסד, וכל הנאתו בהן רק לפי רגע ולפי שעה, ואם לדבר הזה עמלו כן, מה מאד מחייבת שורת הדין והסברא לתת לבו ומחשבתו להשיג השגה במעט קט מדביקותו בו ית"ש, תענוג נפלא נצחי אשר אין ערוך אליו, ובזה פירשו בספה"ק הפסוק (תהלים קיט, צח) 'מאיבי תחכמני מצותיך', ר"ל 'מאויבי' ושונאי הנפש**

(שמות יב, כא) 'משכו וקחו לכם', משה קרא ואמר 'וקחו', השתמשו בענינים הרמוזים בתיבת 'לכם', כי א"א לבטלם מכל וכל, כך ברא הקב"ה עולמו להשתמש בצרכים אלה לקיום העולם, ברם 'משכו' לבכם מהם, לקיימם לצד ההכרח ולא מרצון ותאות הלב, והעצה לזה היא לעסוק בתורה, 'משכו' עהאוה"כ גימ' מש"ה הוי"ה, משה סוד התורה, 'משה קבל תורה מסיני' (אבות פ"א מ"א), לימוד התורה בדביקות ה' יציל אתכם מתאוות חומריות. שבת קודש ג"כ מקדשת הרשות, מעלה כל הענינים הגשמיים לקדושה, 'משה' נוט' ש'בת מ'כל המעשים (אמ"ח).

בעת עריכת השולחן השני פתח רבינו בנועם שיח: **אא"ז הק' ה'אהבת שלום' זי"ע מפרש הפסוק (מה, ה) 'ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם', דהנה ידוע שאע"פ שצריך האדם שיהא לו לב נשבר, מ"מ צריך להיות בשמחה, ע"ד אמרם ז"ל (חובת הלבבות שער הפרישות פ"ד) 'הפרוש אכלו בלבו וצהלתו בפניו', ואפי' בתשובה שצריכה להיות בלב נשבר עכ"פ צריך להיות בשמחה, וזהו 'ועתה אל תעצבו' 'אין ועתה אלא תשובה' (ב"ר כא, ו), לרמז שהגם שהם כעת בגדר התשובה, אעפ"כ אל תעצבו, השמחה תהא שורה על פניכם, עכתודה"ק. והרחיב במעלת מדת השמחה בעבודת הבורא ב"ה.**

יום ב פר' ויחי - ט בטבת

לתפילת מעריב הלך רבינו לבית האבלים בה ישבו שבעה על פטירת הרה"ח ר' בערל קייזלר [שלא השאיר אחריו בן זכר]. אחר תפילת מעריב שח עם בני המשפחה אודות המנוח ז"ל שהיה מראשי הקהילה ואמר רבינו: הוא עשה בחייו הרבה ענינים, פעל ועשה לטובת הציבור ואלו המעשים אינם הולכים לאיבוד. אחר לימד רבינו פרקי משניות לעילוי נשמתו ואמר התפילה אנא ד' וכו'.

יום ג פר' ויחי - עשרה בטבת

לתפילת מנחה עלה רבינו אל בית המדרש הגדול, לרגל צום עשרה בטבת. כאשר נקרא רבינו לתורה העיר להרה"ח ר' כתריאל שאול זומר שכבר עלה היום לתורה בשחרית [לרגל ברית מילה]. אחר תפילת מנחה שאל רבינו את הדומ"ץ הרה"ג ר' משולם זושא לוריא על זמן מעריב כנהוג. לפני תפילת מעריב הדליק רבינו ג' נרות לרגל יומא דהילולא של דו"ז בעל "עטרת ישועה" מדזיקוב.

יום ד פר' ויחי - יא בטבת

רבינו הלך לנחם את הר"ר יוסף ריבלין על פטירת אמו.

בצהרים בא בקודש פנימה האדמו"ר מדאראג שליט"א לקראת נישואי הבת. רבינו התעניין אודות שמחת החתונה, ואחר שעיין בהזמנה שאל רבינו אם הוא

הרודפים בכל עת מצוא רק אחר תאות לבם, מהם ומהתנהגותם 'תחכמני' כיצד לקיים מצות ומעש"ט, באהבה ובהתלהבות אש, וכן פירשתי עד"ז כוונת המאמר שאומרים בסיום מסכתא 'אנו רצים והם רצים, אנו רצים לחיי עולם הבא, והם רצים לבאר שחת', כי כאשר אנו לוקחים בהשוואה ההשתדלות אחר רוחניות מההשתדלות אחר גשמיות חומריות עוה"ז, נדע לרוץ אחר השי"ת ללמוד תורה ולקיים מצוות, וז"ש 'אנו רצים לחיי עוה"ב' מההתעוררות שהביאו בנו היושבי קרנות בראותנו אותם מושפלים בתכלית רודפים אחר תאוות המדומות הנבזות, מהם נדעה נרדפה לדעת את ה' לרוץ אחר חיי עולם הבא, ככה ויתרה מזו, וכמאמר ה"חובת הלבבות" (שער חשבון הנפש פ"ג, והי"ב) 'ואיה יתרון נפשך על גופך' ע"ש, וברדיפה באהבה אחר דברים רוחניים ממתיקין הדינים.

רבינו סיים הדברים בדברי ברכה: ה' יעזרנו על דבר כבוד שמו, להעמיק מחשבה ולהשכיל על נכון מדת מסירותנו למען הנשמה הנצחית לעומת מסירותנו למען הגוף הכלה ונפסד, וחשבון נוקב זה צריכים לעשות יום ביומו, ונזכה לחסדים ורחמים, רפואות וישועות, ולכנין בית המקדש בב"א.

במוצ"ש יצא רבינו להלוויית מרת ריבלין, אשת הרה"ח ר' ברוך ז"ל.

בנו של ש"ב רבי שמואל רוזנפלד, והתעניין בשלומו.

האדמו"ר מדארג, ציין שהוא נכד בעל מראה יחזקאל מדעעש.

רבינו: בוודאי. וסיפר רבינו: זקנתה של הרבנית ע"ה [מרת חיה חנה אשת הרה"צ רבי יעקב שמשון קנר מטשחויב, בת הרה"ק רבי משה משינאווא] נתגדלה בבית זקניה הרה"ק [בעל "דברי יחזקאל"] משינאווא, והיתה מספרת הרבה דברים שראתה בבית זקניה, מהבית הזה יש הרבה מה לספר...

והמשיך רבינו: כשנה התגוררתי בעיירה דעעש, ס'איז גאנץ א פיינע שטאט, אך עתה אין בה מאומה. כבר הייתי בהונגריה [היינו גרויסוורדיין, שהיתה בעבר שייכת למדינת הונגריה] וכן כבר הייתי בפולין, עברתי שם על פני המדינה ואין בה כלום [מתפארת העבר].

בקיץ העבר הייתי באוקריינא, החורבן הרוחני היא עצום. מה שצורר אחד יכול לעולל. נתכבדתי בסנדקאות בעיר ברדיטשוב, כשהנימול היה בחור מבוגר כבן כ"א שנה. ווי האלט מען אויף דער וועלט. מעולם לא הזדמן לי כדבר הזה, ראיתי את החורבן בגשמיות ורוחניות. שאלתי שם את העסקן האם יש מנין מתפללים בבית הכנסת וענה לי שיש בימי שבת. שאלתי האם מנין המתפללים הם שומרי שבת, ענה לי הלה: על הדבר הזה אל תשאלו אותי... אבל ישנם עשרה אנשים הבאים להתפלל. יש שם גם מקוה

אבל הכל חרוב ונחרב בלי כלום. עיירות שהיו שם בעבר תלמידי חכמים, בהונגריה ובפולין. וכוונתי 'תלמידי חכמים' לא כמושגים של היום, כהיום לא מספיק לכתוב תואר 'גאון' למי שבקי קצת בתורה, כבר צריכים לכתוב תואר 'שר התורה' או 'גאון עצום'.

הנה הגאון מבערזאן למד ארבע מאות פעמים ד' חלקי שולחן ערוך, הוא לא הסתפק בלימוד 'משנה ברורה', הוא למד טור, בית יוסף, גמרא, ראשונים וכו'. יש ר"ן, יש רמב"ן ויש רמב"ם. הגאונים בדור העבר למדו אחרת ממה שלומדים בימינו. הוא היה מסתופף אצל צדיקי בית זידיטשוב.

הגאון מראדמישלא, אין לנו השגה בגדלותו בתורה. איך בכח התורה התיר עגונות, וכתב תשובות בכל מקצועות התורה, ולצד כל זה הם היו מקושרים לצדיקי אמת. הרב מראדמישלא נסע להסתופף ב'צאנז'. בהיותו כבר בגיל י"ד היה בקי בכל הש"ס.

הוא התייתם מאביו בגיל שש, וגם לקה בעיניו. הרופא שטיפל בו אסר עליו לקרוא בספרים, כדי שלא ייחלש מאור עיניו, לקחה אותו אמו אל הרה"ק מצאנז, ותינתה צערה, נטל הרה"ק מצאנז מעט מים, נתנם על עין הילד, ומיד נתרפא ולא חשש יותר בעיניו. לימים, העיד הגאון מראדמישלא, כי באותה עין ראה יותר טוב מאשר בעין השניה שהיתה בריאה מלכתחילה.

לימוד התורה היה ה'חיות' שלו, ולא היה מסוגל לחיות בלי תורה. הוא היה 'שר התורה'.

נסובה השיחה אודות הדוחים את גיל הנישואין, ואמר רבינו: היום ישנם כאלו הבאים במחלוקת עם רבי יהודה בן תימא בענין בן שמונה עשרה לחופה (אבות פ"ה מכ"א). לפעמים כאשר נכנסים אלי בענין זה הנני אומר, שנראה בעיני הדבר כמו שמצינו מחלוקת רבי מאיר ורבי יהודה, רב אמי ורב אסי, רבי יוחנן וריש לקיש, כך חולקים המה עם רבי יהודה בן תימא, מתוך אמתלא שאין להם עדיין תשובה למעשה להשלים השידוך.

בספר "נחל קדומים" (פר' אמור אות ג) מביא החיד"א מאמר 'פחד נורא', שהענין של 'בן שמונה עשרה לחופה' מרומז בפסוק בתורה, 'והוא אשה בבתוליה יקח' (ויקרא כא, ג), 'והוא' גימ' י"ח, ומכאן שכאשר מגיע הבחור לגיל י"ח עליו לשאת אשה. וכן מרומז הדבר גם בסופי תיבות, אשה' בבתוליה' יקח' עולה למס' י"ח, והטעם שהתורה רמזה הדבר גם בסופי תיבות, כי אפשר שבאחרית הימים יבואו לומר שענין בן י"ח לחופה כבר אינו שייך לימים אלו, על כן רמוז הדבר גם בסופי תיבות, לומר שלא להורות קולות בדבר שחיי העולם הבא תלויים בזה, ע"כ. ישנם אנשים המתרצים עצמם שלא מצאו עדיין את הזיווג הנכון. אך במשנה שלפנינו לא כתוב ש'בן שמונה עשרה

אחר הגאון מבערזאן - נחשב הרב מראדמישלא לגדול הדור, והיה מריץ תשובות בהלכה לכל קצוי תבל.

פעם כתב תשובה בעניני עיגון, כי ביקש להציל אשה מעיגונה, אך באמצע הכתיבה נחלה ולא היה יכול להמשיך לכתוב, הצטער הגאון מאד שאינו יכול לעזור לאשה ההיא, בסוף נתחזק וכתב התשובה וסיימה והודה להשי"ת שיכול היה לסיים ולשמח את לב האשה. אחר כך נסתלק.

כל גדולי התורה בגליציה היו מעדות החסידים.

האדמו"ר מדארג שליט"א הזכיר את הגאון מטרנופל.

רבינו: אכן. וכן גם הגאון רבי מאיר אריק. אצל גאוני ארץ אלו החלה הגאונות אחר ידיעת ש"ס ופוסקים. הם היו בקיאים תחילה בש"ס ופוסקים. על הגאון מבערזאן מסופר שהיה חוזר בעל פה בכל יום שבת את כל מס' שבת.

האדמו"ר מדארג: אומרים על גאון אחד שידע ש"ס בעל פה יותר טוב מאשר היה יודע פרק אשרי יושבי ביתך...

רבינו: כנראה הגיע הדבר מרוב רגילות לחזור תמיד.

האדמו"ר מדארג הזכיר את הגאון מרוגטשוב.

רבינו: הוא היה משונה בכח התורה, היה לו ראש טוב, והיה משונה בכח הזכרון. כאשר נפטרה עליו הרבנית המשך לעסוק בתורה גם בימי האבל. כי

השידוך בשעה טובה ומוצלחת. הנה בימים אחדים כבר הכריע את הדבר, בלי לקיים סידרת פגישות. הפגישות המרובות אינן מסוגלות לקדושה וטהרה. ואחר כך יש האומרים ש'התורה' נמצא רק בקרב אלו... ס'איז א פוסטע וועלט.

ואמר רבינו בצחות: נראה שישנם הרבה 'פירושים' לדברי התנא 'בן שמונה עשרה לחופה'; יש המפרש 'שמונה עשרה' שהוא גיל י"ח, וישנם המפרשים 'שמונה עשרה' שהכוונה גיל כ"ב, ויש אומרים גיל כ"ג. טוענים שהבחור מבקש ללמוד עוד כמה שנים לפני הנישואין... וכי אחר הנישואין לא יוכל האברך לעסוק בתורה? על הרה"ק מצאנו מסופר שבשנה הראשונה שלאחר הנישואין למד רוב ש"ס עם הראשונים.

בהמשך סיפר רבינו לענין ההתנהגות אחר הנישואין: מעשה באברך שנשא אשה והיתה רוחו זחוחה עליו, ניגש אליו מאן-דהו ואמר לו: 'גם אני התחתנתי פעם'... ופעם ניגש אחד אל חתן ואמר לו: 'אני לא', לא הבין החתן את הדברים, הסביר הלה לאותו חתן, הרי מדמה עצמך שכל העולם שייך לך, ובכן אני מצהיר שאני לא שייך אליך.

הגאווה וההתנשאות מגיעות מכך שלא לומדים ספרי יראה וספרי חסידות, והרי לא נבראים עם יראת שמים. בימי קדם 'עבדו' בשנים הצעירות.

מ'רעדט זיך איין אז מ'איז עפעס. אחד נכנס אלי ושאל אותי בתמימות, 'הרי

לחופה' רק כאשר נמצא הזיווג הנכון, ואם לא נמצא אין הכלל חל. וכי יכול אדם לומר בבירור מה הזיווג הנכון? והרי הרבה פעמים רואים איך שנסגרים שידוכים אחר הבירור ולבסוף מתברר כי הבירור לא עלה יפה.

וכאן ניצבת השאלה, אם אין האדם יודע את הנעשה, ממה נפשך, למה הוא בורר ובורר. אכן בקרב הציבור שבעולם החסידות הדברים האלו באים בנקל יותר, ומקדימים את גיל הנישואין. אך אצל שאר הציבור נראה שאין היצר הרע שולט, יש לו ליצר הרע דרך ארץ. בחובת הלבבות שער יחוד המעשה מביא את דרכי היצה"ר, וסוף הדברים שם מחייבים מאד.

האדמו"ר מדארג שאל איך היה בימי קדם בדבר הזה, אם נשאו נשים בגיל צעיר.

רבינו: כל אחד לפי ענינו. אחד יותר מהר ואחד פחות. אני איני נותן מנוח לאף אחד, לא משנה אם מוצאו מהונגריה או ממדינות אחרות, את כולם אני מזרז לעסוק בשידוכי הילדים בגיל צעיר. וכפי שאמרתי בשם החיד"א 'כל חיי העולם הבא תלויים בזה'. החיד"א היה גדול בדורו.

אברך נכנס אלי לשאול אודות שידוך עבור בתו, והציע לפני שם הבחור מתלמידי הישיבה, ענית שהיא יכול להתקדם בענין. לאחר שלשה ימים הלה מגיע שוב ואומר שהוא חפץ לגמור

דברות קודש

הטבילה במקוה הוא ביטול הזמן...
שאלתי אותו האם גזיזת הזקן אינה
כרוכה בביטול זמן.

נשאלתי עוד, מה ההיתר לטבול
במקוה בשבת, והרי היא כרוכה באיסור
סחיטה. עניתי שאיני יודע אם תהיה לי
הזכייה להיות בתוך אותו גיהנום יחד עם
כל צדיקי הדורות שטבלו בשבת במקוה.
מחותני האדמו"ר מסקווירא זצ"ל היה
מתאחר בתפילת המנחה ותמה אחד על
הדבר, אמר מחותני לבנו, הוא חתני
האדמו"ר מסקווירא שליט"א, הלה חושש
על הגיהנום שלנו, והרי ממילא לא יתנו
לו להיכנס לשם.

בסיום בירך רבינו, שהשי"ת יעזור
שתהא החתונה בשעה טובה ומוצלחת
ויקומו דורות ישרים, והוסיף בצחות:
דורות עם גאונות, שיהא אפשר לכתוב
עליהם התואר 'שר התורה' יחד עם
התקשרות לדרך החסידות.

בערב, לקראת הופעת האדמו"ר
מסקווירא שליט"א הודיעו לתלמידי
הישיבה שלא יגיעו להשתתף במעמד
'קבלת פנים' שמתקיים בבית המדרש
'אמרי חיים' מפני שהמקום צר מהכיל.

כאשר נודע לרבינו שישנם בחורים
הנכנסים לבית המדרש, ביקש רבינו
להביא לפניו שני בחורים מהישיבה ואמר
להם: מגיעים עתה אורחים ואם הודיעו
לתלמידי הישיבה לא לבוא, יש לציית. אי
אפשר להכניס ציבור כה גדול לבית
המדרש הזה. הרי יבואו אברכים ובעלי
בתים והאורחים. וביקש רבינו למסור את
הדברים לבחורים.

לערך השעה 10:15 הגיע חדב"ן
האדמו"ר מסקווירא. אחר שנכנס לברכת
שלום בחדר עלה רבינו עמו יחד לבית
המדרש 'אמרי חיים', ושרו מספר ניגונים,
'הנה מה טוב', 'עד מתי', 'ממקומך', 'אתה
ד'. רבינו בירך על המזונות וי"ש ואיחל
לחיים וכן הובאו פירות, ונתן רבינו
להאורחים מסקווירא.

ובכתבי הקודש נאמר

מכתבי קודש ובהם הדרכות ישרות ולקח טוב

דברי נחמה וחיזוק

מוגש - בפרסום ראשון - לרגל יום היארצייט של הילדה פריידא יהודית בת הרה"ח ר' בן ציון טאבאק ע"ה

נלב"ע ביום שב"ק פר' ויגש ז' טבת תשל"ה

עמוד התפילה ב'בית ויוניץ' נתנדב לעילוי נשמתה ע"י בני המשפחה

ב"ה, יום י"ב בטבת תשל"ה

אממנונות השמים ינחם בכפליים

כבוד אהובי ידי"נ רב רחומאי

הרה"ח מו"ה בן ציון טאבאק הי"ו

אחדשה"ט בא"ר

ברב צער ויגון קבלתי את הידיעה המעציבה על האסון הנורא שקרה אותו, בהלקח ממנו באופן כה אכזרי בתו הילדה, ילד שעשועים, בדמי ימיה. השם ישמרנו.

ואביע בזה את תנחומי מקרב הלב, המקום ינחם אותו וכל משפחתו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, ולא תוסיפו לדאבה עוד, ואך טוב שמחה וששון ישמע בתוך ביתו מעתה ועד עולם.

אהובי ידידי, נא תתחזק עצמך בכל מאמצי כוחך ואל תאבד עשתונותיך, כי יסוד החסידות היא להתחזק ולבטוח בו ית' בכל מצב שנמצאים, וכמאחז"ל 'בכל מאדך' בכל מדה ומדה שהוא מודד לך.

יה"ר שהנשמה תעלה מעלה מעלה לצרור בצרור החיים, עם כל נשמות הצדיקים והצדקניות שבגן עדן, ותהא מליצה ישרה עבור כל המשפחה, שתושעו כבר בכל מיני ישועות ורפואות וימלא ד' כל משאלות לבככם לטובה.

אהוב לבי ונפשי, אין מלים בפי לנחם אותך ואת כל המשפחה על האסון הנורא שקרה, הנני משתתף מאד מאד בצערך הגדול, בלבי ובנפשי הנני מרגיש את הכאב הגדול והנורא, רק המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון ואבלי ירושלם, ולא תוסיף לדאבה עוד.

והשי"ת בגודל חסדיו ורחמיו העצומים יחזק אותך בהתחזקות עצום, ובתקו' ובבטחון לה' הטוב, אשר מהיום והלאה לא תדעו עוד משום צער ויסורין בעולם, אך בשורות טובות נשמע מכם תמיד עד עולם, אכי"ר.

ידיך ואוהבך בלונ"ח השוקק על רוב שלותך ומצפה לישועת כלל ישראל ולגאולה שלימה בב"א.

הק' משה יהושע בה"צ זצללה"ה

א נשלח לארה"ב

תשואות חן לר' נתן אהרן מרקוס הי"ו - בית שמש
נכד הרה"ח רב"צ טאבאק ז"ל בן חתנו הרה"ג ר' יעקב יוסף מרקוס שליט"א
שהמציא לנו העתק מכתב זה לתועלת הרבים